

TEMEL AFET BİLİNCİ, AFET TOPLANMA MERKEZLERİ AFET HAZIRLIK MÜDAHALE KURULU’NUN AMAÇLARI VE ÇALIŞMALARI

Abdullah İNCİR
İnşaat Mühendisi
abdullah_incir@yahoo.com.tr

Vedat YORULMAZEL
İnşaat Mühendisi
vedat.yorulmazel@hotmail.com

GİRİŞ

Afeti en aza indirgemenin yolu da halkın bu konuda bilinçlendirilmesidir. Çocukluk yaşlarımızda ailemizle başlayıp ilköğretim hayatımız süresinde devam edecek temel afet bilinci eğitimi, yaşamımızın bir parçası olmalıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası, aktif bir görev üstlenerek, gerekli altyapıyı hazırlamak ve afet durumunda yaşanabilecek sıkıntılara ve sonuçlarına müdahil olabilmeyi sağlamak için “Afet Hazırlık Müdahale Kurulu”nu oluşturmuştur.

Kurulun amacı;

- Bir afet ya da kaza anında veya sonrasında kamuya hizmet verebilmek için gerekli düzenin oluşturulmasını sağlamak ve bu düzenin işleyiş ilkelerini belirlemektir.

Kurulun hedefi;

- İnşaat Mühendislerinin afete hazırlıklı olmalarını sağlamak,
- Farklı afet ya da kaza durumlarından önce yapılacak işleri tanımlamak,
- Kamuoyunu bilgilendirmede uyulacak ilke ve kuralları düzenlemektir.

Afetin meydana gelmesinden hemen sonra afetzedelerin paniği önlemek ve sağlıklı bilgi alabilmelerini sağlamak amacıyla ilk toplanma yerlerine ihtiyaç vardır. Bunların İzmir ili örneğinde güncellenip artılarının ve eksilerinin vurgulanması gerekmektedir.

TEMEL AFET BİLİNCİ

Doğal ve insan kaynaklı nedenlerle, maddi ve manevi olarak ciddi boyutlarda zararlara yol açan olayların, farkında olabilmek ve yaşamı bu olaylara göre planlama bilincidir.

Afet bilinci, afet ile ilgili temel kavramlar konusunda farklı yaklaşımları ve tanımlamaları öğretip kavranmasını ve paydaşların aynı dili konuşuyor olmasını sağlar.

İzmir ilimizde valiliğin koordinatörlüğünde çeşitli kurum ve kuruluşlara Temel afet bilinci eğitimi verilmektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi, İMO ve İl Afet ve Acil Yardım Müdürlüğü uzmanlarınca aşağıdaki konularda halkı bilinçlendirmeye çalışmaktayız.

-Ülkemizin deprem gerçeği

-Yapı stoğumuz

-Deprem öncesi, deprem sırası, deprem sonrasında dikkat edilecek hususlar.

AFET HAZIRLIK MÜDAHALE KURULU'NUN AMAÇLARI VE ÇALIŞMALARI

-Amaç

Afet öncesinde, anında ve sonrasında İMO'nun örgütsel faaliyetlerinin belirlenmesi yerine getirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması ile kamuya verilecek teknik destek ve işbirliği için ilkelerin belirlenmesidir.

-Çalışmaları

Bu kurulun;

- Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi
- Afet Hazırlık ve Müdahale Yönergesi Uygulama Esasları
- Bir afet durumunda ekiplerin tespit ve hizmetlerde kullanacağı, formları oluşturması şeklindedir. (İMO'nun sitesinden herkes bu bilgilere erişebilir.)

Bu kurula bağlı olarak İzmir şubemizdeki "Afet ve Deprem Bilincini Yaygınlaştırma ve Yapı stoğunu iyileştirme Komisyonu" kurulun amacına uygun olarak çalışmalarına devam etmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır;

1) Deprem sonrası hasar tespit eğitimi

Deprem sonrasında söz konusu bölgedeki hasar tespitlerinin hızlı ve doğru bir biçimde gerçekleştirilerek binaların kullanılabilirliğinin belirlenmesi, sorumlu ve yetkili kuruluşlar tarafından acilen yapılmak durumundadır.

Depremden hemen sonra artçı sarsıntuların devam ettiği süre içinde binaların güvenilirliğinin araştırılması ve tehlikeli binaların boşaltılması, insanların can güvenliğinin sağlanması

* Bu bildiri İnşaat Mühendisleri Odası adına düzenlenmiştir.

açısından önem kazanmaktadır. Bölgedeki hasar görmüş yapıların hasar durumlarının incelenmesi sonucunda oturulabilir, onarılabilir ve kullanılamaz biçiminde değerlendirmelerin İnşaat Mühendisleri tarafından yapılması önemlidir. Hasar tespit değerlendirmesi yapacak meslektaşımızın da aynı bakış açısını ve ortak bir değerlendirme dilimi oluşturması gerekmektedir. Bu eğitim İMO İzmir şubesinde gerçekleştirilmiş olup

Prof. Dr. H. H ÇATAL

İnş. Müh. V. YORULMAZEL

Prof. Dr. Ö. Z. ALKU

İnş. Müh. A. İNCİR

Prof. Dr. M. DÜZGÜN

İnş. Müh. A. Latif BİLGİN

Doç. Dr. Ş. YAZICI

İnş. Müh. M. Semih EZBERCİ

Doç. Dr. S. TÜRKEL

Yard. Doç. Y. YEŞİLCE

Dr. Ö. BOZDAĞ

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda bahsedilen deprem sonrası hasar tespit eğitimi İzmir şubemizde 18 Şubat – 2 Mart 2013 tarihlerinde yapılmış, kamu kurumlarından 122 özel sektörlerden 122 olmak üzere toplam 244 İnş. Mühendisi katılmıştır. 22 saatlik eğitim üç grup halinde düzenlenmiştir. Eğitime katılan üyelerimizin çalıştığı kurumlar aşağıda belirtilmiştir.

- İzmir Büyükşehir Belediyesi
- İzmir İlçe Belediyeleri
- AFAD
- Ege Üniversitesi Yapı İşleri
- Milli Eğitim Müdürlüğü
- Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
- T.C.D.D 3. Bölge Müdürlüğü
- TCK 2. Bölge Müdürlüğü
- İller Bankası İzmir Müdürlüğü
- İZSU
- İzmir İl Özel İdaresi
- Manisa İl Özel İdaresi
- Milli Emlak Müdürlüğü
- İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü
- MSB İnşaat Emlak

Deprem sonrası Hasar Tespit Eğitiminin 2.si 10 – 11 Mayıs 2013 tarihinde İMO Aydın şubemizde, şubemiz koordinatörlüğünde yine yukarıdaki hocalarımızın katkılarıyla yapılmıştır.

2) Temel Afet Bilinci Eğitimi

Bildirimizin başında da anlatıldığı gibi; Komisyonumuzun eğitmenleri tarafından bu dönemde aşağıdaki kurumlarda eğitim verilmiştir.

• İzmir Emniyet Md.	A. İNCİR
• Pınar Et	Ertan PARLAR
• Öndersitesi Gaziemir	Eray DAĞ
• Aliğa Yeni Şakran Beldesi	M. Erkan YILMAZ
• Pınar Et	Cihan EMRE
• Soyak Sitesi	Eyüp KAVUNCUBAŞI
• Foça Kaymakamlığı	Ahmet GARİPLER
• İZMİR Foça Açık Cezaevi	Ahmet GARİPLER
• Pınar Süt	Ertan PARLAR
• TÜPRAŞ	A. İNCİR

Bu etkinliklerin dışında 17 Ağustos ve İzmir Yapı Fuarında stant açılıp deprem gerçeği ve yapı stoğumuz hakkında bilgi verilmiştir.

3) Afete Hazırlık ve Temel İlk Yardım Eğitimi

Şubemizin İl Afet Acil Durum Müdürlüğü ile birlikte düzenlediği "Afete Hazırlık ve Temel İlk Yardım Eğitimi" 2-3 Kasım 2013 tarihlerinde 10.00-16.00 saatleri arasında Şubemizde gerçekleştirilmiştir.

Eğitim sonunda katılımcılara İl Afet Acil Durum Müdürlüğü tarafından sertifika verilmiştir.

Eğitim Programı:

- Sivil Savunma Görevlileri Toplum Afet Gönüllüsü ve Halkın Afete Hazırlık Eğitimi (Amaç ve Öngörüler)
- Temel Afet Bilincine Genel Bakış ve Afete Hazırlık
- Hafif Arama ve Kurtarma
- Bina Hasar Sınıflandırması (Bina Triajı Uygulamaları)
- SS Mahalle Görevlileri (SSG) ve Toplum Afet Gönüllüleri (TAG) Resmi Görevliler ve Profesyonel Müdahalecilere Nasıl Yardım Edebilirler?
- İlk Müdahaleciler İçin Yaşam Kurtaran Önlemler ve Çok sayıda Kazazede Arasında Öncelik Belirleme (Triaj)
- Halk Sağlığı - Kişisel Hijyen
- Psikolojik İlk Yardım
- Sivil Savunma Mahalle Görevlileri
- Mahallede Afete Hazırlık
- Olay Kumanda Sistemi (OKS) Prensipleri

AFET TOPLANMA MERKEZLERİ

Afeti en aza indirgemenin yolu toplumumuzu afete hazırlıklı hale getirmekle mümkündür. Gelişmiş ülkelerde bu ilköğretim seviyesinde başlayıp yaşam boyunca devam etmektedir. Japonya’da en son olan deprem ve tsunami afetinden sonra halkın ne kadar bilinçli olduğunu ve dolayısıyla çabuk toparlandığını gördük.

Ülkemizde 1999 Marmara Depreminden sonra bu konuda olumlu çalışmalar yürütülmüştür. Özellikle İzmir ilimizde depreme yönelik gerek Valiliğin gerekse Büyükşehir Belediyesinin öncülüğünde kapsamlı çalışmalar yapılmıştır. 1999 yılında tamamlanan Radius Projesi ve 2009 yılında yapılan Afet Sempozyumu bunlara birer örnektir. Bu projeler, şehrimizi yöneten idarecilerimize yol göstermiştir.

İzmir Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi tarafından oluşturulan danışma kurulu bu projelerden esinlenerek olumlu çalışmalar yürütmüştür. Bunlara örnek olarak afetzede ilk toplanma alanlarının ve çadırkentlerin belirlenmesi ve bu yerlerin broşürlerinin halkın bilgisine sunulmasıdır. Ancak 2011’de yapılan bu çalışmalardan sonra maalesef birtakım değişiklikler yapılmıştır. Örneğin Karşıyaka Girne mevkiinde oturan vatandaşlarımızın toplanma yeri en yakın bölge olarak “Lunapark Alanı” olarak belirtilmiştir. Ancak şu anda bu alanda apartmanlar mevcuttur. Fotoğraflarda da görüldüğü gibi bu bölgenin tek yeşil alanının imarı değiştirilerek konuta çevrilmiştir. Demirköprü mevkiindeki toplanma alanında da İzban İstasyonu yapılması nedeniyle toplanma alanı çok küçük olarak kalmıştır. Etrafı yoğun şekilde yerleşim bölgesi olan bu alanın da yeterli olmadığı görülmektedir. Şehrin diğer bölgelerinde de benzer değişiklikler muhtemeldir. Bunun için;

- 2011 yılında belirlenen bölgelerdeki “ilk toplanma ve çadırkent alanlarının” acilen güncellenmesi gerekmektedir.
- Gerek ilk toplanma yerlerinde gerekse çadırkentlerde altyapıların şimdiden düzenlenmesi gerekmektedir. (WC, enerji vb.)
- İzmir Afet Acil Durum Merkezi’ne bağlı olarak çalışan danışma kurulu bu konularda çok iyi çalışmalar yapıp yönetime destek vermiştir; fakat bu kurul 2012 yılından bu yana toplanmamaktadır. Valilik, üniversite, belediye ve sivil toplum kuruluşlarından

oluşan bu topluluğun bilgi birikimlerinden faydalanılması ve sorunların tartışıldığı toplantıların en az ayda bir olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

- İlk toplanma ve çadırkent alanlarının muhtarlıklarda afiş olarak asılması ve ikamet edenlere bu broşürlerin dağıtılması gerekmektedir.
- Yukarıdaki bilgiler ve temel afet bilinci eğitimi konularında muhtarlık kanalıyla mümkün olduğunca vatandaşın bilinçlendirilmesi ve afet anında öncelikli olarak ne yapmaları gerektiği konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir.

GİRNE BULVARI SEMT OYUN ALANI - LUNAPARK

SONUÇ

Tüm dünyada, milyonlarca yıldan beri deprem, tsunami, tayfun, sel benzeri afetler olmaktadır. Dünya var oldukça bu afetler de dünyayı etkilemeye devam edecektir. Önemli olan nokta şudur. Gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş olan ülkelere nazaran, afetlerden çok daha fazla etkilenir. Afetler sonucu ölümlerin %95'i gelişmekte olan ülkelerde olurken, yine bu ülkelerin maddi kayıpları gelişmiş ülkelerin kayıplarınının 20 katı daha fazladır.

Hepimizin bildiği gibi, bu doğal afetlerin oluşmasını engellemek mümkün değildir, ancak önceden önlemler alarak olayların olumsuz etkilerini en aza indirmeye çalışabiliriz. Bu bilgilerin herkesçe bilinmesine rağmen, afetlere karşı alınacak önlemler hep göz ardı edilmiş, afetler olduktan sonra yara sarma politikaları tercih edilmiştir.

Zarar azaltma bilinciyle afet öncesi yapılacak çalışmalar, yalnızca can ve mal kayıplarını en aza indirmeyecek; ülkemizi her türlü afete önceden hazırlayacak, insanların huzur ve güvenli bir biçimde korkusuzca yaşamasını sağlayacak, afet sırasında panik, acı ve üzüntüleri en aza indirecek, ayrıca ekonomik açıdan ülkeyi rahatlatacaktır.

Afete hazırlanmak, afete hazırlanma işinin devletin ana politikalarından biri olarak kabul edilmesiyle başlar. Bu işe inanmak ve disiplinli çalışmakla, yaygın ve etkili bir eğitimle, bilgilerin doğru alınması, güncellenmesi, uygulamalar, yönetim, komuta ve kontrol merkezlerinin oluşturulması, yerel yönetimlerin, meslek odalarının ve gönüllü kuruluşların etkin biçimde bu işin içine katılması gibi onlarca konu ile devam eder.

Afete hazırlık ve afet yönetimi kağıt üstünde anlatıldığı kadar kolay değildir. Bu nedenle önce devletin ve yerel yönetimlerin bu işe inanması, kaynaklarını bu işe ayırması, bilimsel ve son

* Bu bildiri İnşaat Mühendisleri Odası adına düzenlenmiştir.

derece disiplinli çalışması gerekir. Aksi takdirde bu önemli konu birkaç meslek odasının ve gönüllü kuruluşların çabalarıyla sınırlı kalır ve her afet sonrası olması gerekenden çok daha fazla kayıp verilir.

KAYNAK

www.imo.org.tr